

De Aanbestedingswet:

Factsheet
Nr. 1
Aanbestedende
diensten

Basis voor een moderne aanbestedingspraktijk

Met het inwerkingtreden van de nieuwe Aanbestedingswet verandert er nogal wat voor aanbestedende diensten. Zij zullen hun werken op een andere manier in de markt moeten zetten, en dienen rekening te houden met een aantal nieuwe verplichtingen. In deze factsheet zet het Aanbestedingsinstituut de voornaamste wijzigingen voor u op een rij.

De Aanbestedingswet en het bijbehorende Aanbestedingsbesluit (ingangdatum 1 april 2013) zijn ontwikkeld in reactie op de verplichting vanuit Europa om de Europese aanbestedingsrichtlijn 2004 op goede wijze te implementeren in de nationale wet- en regelgeving.

Belangrijkste algemene uitgangspunten van de nieuwe regelgeving zijn een verlaging van de kosten die met een aanbestedingsprocedure zijn gemoeid, het waarborgen van de marktpositie van het midden- en kleinbedrijf, en het bevorderen van de professionaliteit van zowel de aanbestedende diensten als het aanbestedingsproces. Daartoe zijn de aanbestedingsregels en -procedures op een groot aantal punten gestandaardiseerd. Waar een aanbestedende dienst wil afwijken van de regels kan dit alleen als daarvoor een gedegen motivatie is te geven (het *comply or explain*-principe).

Nadere uitwerking

De Aanbestedingswet wordt via het Aanbestedingsbesluit nader ingevuld met onder andere de Gids Proportionaliteit en het Aanbestedingsreglement Werken. Het Aanbestedingsreglement Werken moet in ieder geval worden toegepast bij de aanbesteding van werken, die onder de Europese drempel van € 5 miljoen vallen. Het is echter raadzaam om dit reglement

ook te hanteren voor werken die boven de Europese drempel uitkomen. De Gids Proportionaliteit stelt nadere eisen aan de omvang van de aan te besteden opdracht, de aanbestedingsprocedure, de eisen en criteria die mogen worden gesteld, de te hanteren termijnen, en de contractvoorwaarden.

De nieuwe aanbestedingspraktijk

Met de inwerkingtreding van de Aanbestedingswet per 1 april 2013 hebben enkele gangbare gebruiken plaats moeten maken voor nieuwe gewoonten. Nieuwe regels die gevolgen hebben voor de gangbare praktijk van de aanbestedende diensten:

- Aanbestedende diensten zijn voortaan verplicht om de EMVI-criteria (Economisch Meest voordelige Inschrijving) te hanteren bij het gunnen van een werk. Daaruit volgt dat nog slechts bij uitzondering op basis van de laagste prijs gegund kan worden.
- Gelijksortige opdrachten die ook afzonderlijk van elkaar in de markt kunnen worden gezet, moeten ook afzonderlijk worden aanbesteed. Deze rem op onnodig clusteren vergroot met name de kansen die het midden- en kleinbedrijf heeft om voor een werk in aanmerking te komen.
- Op alle aanbestedingen is voortaan het proportionaliteitsbeginsel van toepassing. Zaken waarvan in het verleden werd aangenomen dat die zonder meer konden worden gevraagd, bijvoorbeeld ten aanzien van werkervaring en omzet, zijn scherp ingeperkt. In het algemeen geldt dat de geschiktheidseisen die in het kader van een aanbesteding worden gesteld, in verhouding moeten zijn met de omvang en aard van het werk. Op deze wijze kan worden voorkomen dat door het stellen van te hoge eisen partijen ten onrechte buitenspel komen te staan.

- Aanbestedende diensten mogen niet meer afwijken van de branchevoorwaarden, zoals gesteld in de UAV (Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken) en de UAV-GC (Uniforme Administratieve Voorwaarden voor geïntegreerde contractvormen). Hiermee behoren onnodig grote afwijkingen van de standaard bestekseisen tot het verleden.
- Het is niet meer mogelijk om op gemeentelijk niveau een aanbestedingsbeleid te voeren met standaard bedragen waarboven openbaar moet worden aanbesteed. Voor werken geldt in het algemeen dat tot een bedrag van € 1.500.000,- een meervoudig onderhandse procedure proportioneel wordt geacht. Aanbestedende diensten die hiervan af willen wijken moeten dit op projectniveau kunnen motiveren.
- Ter verlichting van de administratieve lasten is een aantal documenten gestandaardiseerd. Voorbeelden zijn de Uniforme Eigen Verklaring (waarmee een inschrijver verklaart te voldoen aan de gestelde uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen) en de Gedragsverklaring Aanbesteden.
- Weliswaar niet verplicht maar wel raadzaam is de instelling van een klachtenloket, waar inschrijvers gedurende het aanbestedingsproces terecht kunnen met vragen, opmerkingen en klachten. Op deze wijze kan eerder worden ingegrepen op het moment dat er iets fout blijkt te zijn gegaan.

Scan de QR code om de Gids Proportionaliteit te downloaden.

De tekst van de Aanbestedingswet is te vinden op www.pianoo.nl.

Casus:

Een aanbestedende dienst wil het groot onderhoud aan een drietal beweegbare bruggen op de markt brengen.

Oude situatie:

De drie projecten worden samen in een bestek ondergebracht. Een gespecialiseerd ingenieursbureau buigt zich over de bestekstekst, en neemt daar standaard de nodige afwijkingen op de UAV in op. De geclusterde opdracht, met een waarde van € 900.000,-, wordt vervolgens via een openbare procedure in de markt gezet. Het werk wordt gegund op basis van de laagste prijs.

Nieuwe situatie:

De drie projecten worden in drie afzonderlijke percelen aanbesteed, zodat ook kleinere bedrijven zich hierop kunnen inschrijven. De aanbestedende dienst kiest voor de meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure conform de tabel in de Gids Proportionaliteit omdat zwaarwegende redenen voor een andere procedure ontbreken. Voor het werk wordt een standaardbestek gehanteerd, waarbinnen de enige afwijkingen van de UAV projectspecifiek zijn en dus ook als zodanig in het bestek worden vermeld. Het werk wordt gegund op basis van de EMVI criteria.

Meer informatie?

Dit is de eerste factsheet in een serie over de Aanbestedingswet in de praktijk van de aanbestedende diensten. De complete serie vindt u in pdf-formaat op onze website: www.aanbestedingsinstituut.nl.

Voor meer informatie en praktische vragen kunt u terecht bij de Stichting Aanbestedingsinstituut Bouw & Infra, een door Bouwend Nederland opgerichte stichting, die de kwaliteit van aanbestedingen van werken bewaakt. Doel is om in constructief overleg met aanbestedende diensten het aantal (juridische) problemen bij aanbestedingen te verminderen.

STICHTING
Aanbestedingsinstituut
Bouw & Infra

Postbus 461
2700 AL Zoetermeer
Tel. 079 325 22 46
Fax: 079 325 22 97
E-mail: info@aanbestedingsinstituut.nl

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en infrabedrijven